

OBS: Alle referencer til sætninger, lemmaer, osv. er fra bogen [CES]

Opgave 1

a)

Da $f(x) = \sin(\frac{1}{x})$ er en positiv, kontinuert og aftagende funktion på intervallet $[1, \infty)$, kan vi bruge sætning 2.20 til at konkludere om rækken $\sum_n = 1^\infty \sin(\frac{1}{n})$ er konvergent eller divergent. Det gør vi ved at undersøge det uegentlige integrale $\int_1^\infty \sin(\frac{1}{x})dx$. Ved brug af sætningen for partiel integration[2, sætning 5.35] får vi først

$$\begin{aligned}\int_1^\infty \sin\left(\frac{1}{x}\right)dx &= \lim_{b \rightarrow \infty} \int_1^b \sin\left(\frac{1}{x}\right)dx \\ &= \lim_{b \rightarrow \infty} \left[\sin\left(\frac{1}{x}\right)x \right]_1^\infty - \int_1^b \frac{-\cos\left(\frac{1}{x}\right)}{x} dx \\ &= \lim_{b \rightarrow 0} \frac{\sin(b)}{b} - \sin(1) - \lim_{b \rightarrow \infty} \int_1^b \frac{-\cos\left(\frac{1}{x}\right)}{x} dx\end{aligned}$$

Her kan vi bruge grænseværdien $\lim_{b \rightarrow 0} \frac{\sin(b)}{b} = 1$ og sætningen for integration ved substitution[2, sætning 5.39] til at få

$$\begin{aligned}\lim_{b \rightarrow 0} \frac{\sin(b)}{b} - \sin(1) - \lim_{b \rightarrow \infty} \int_1^b \frac{-\cos\left(\frac{1}{x}\right)}{x} dx \\ = 1 - \sin(1) - \lim_{b \rightarrow \infty} \int_1^{\frac{1}{b}} \frac{\cos(u)}{u} du \\ = 1 - \sin(1) + \lim_{b \rightarrow \infty} \int_{\frac{1}{b}}^1 \frac{\cos(u)}{u} du\end{aligned}$$

Herfra kan vi se at det originale integrale $\int_1^\infty \sin(\frac{1}{x})$ er endeligt hvis og kun hvis $\int_0^1 \frac{\cos(x)}{x}$ er endeligt. Vi undersøger nu denne grænseværdi

$$\begin{aligned}\lim_{b \rightarrow \infty} \int_{\frac{1}{b}}^1 \frac{\cos(u)}{u} du \\ \geq \lim_{b \rightarrow \infty} \int_{\frac{1}{b}}^1 \frac{\cos(1)}{u} du \\ = \lim_{b \rightarrow \infty} \cos(1) [\log(u)]_{\frac{1}{b}}^1 \\ = \cos(1) \lim_{b \rightarrow \infty} \log(1) - \log\left(\frac{1}{b}\right) = \infty\end{aligned}$$

Altså kan vi konkludere at $\int_1^\infty \sin(\frac{1}{x})$ er divergent, og dermed er rækken $\sum_{n=1}^\infty \sin(\frac{1}{n})$ divergent.

b)

Vi kan kigge på rækken som en differens af to rækker hvor den ene består af $\sum_{n=2}^\infty \frac{1}{n^2}$ og den anden består af $\sum_{n=2}^\infty \frac{1}{n \log(n)}$. Fra eksempel 2.23[1] kan vi genkende den først som en konvergent p-række, og med brug af sætning 2.9[1] kan vi se at rækken vi er interesseret i vil divergere/konvergere hvis rækken $-\sum_{n=2}^\infty -\frac{1}{n \log(n)}$ divergerer/konvergerer. Vi undersøger derfor denne række ved brug af integraltesten¹ [1, sætning 2.20], da

¹Sætningen siger specifikt at den kan bruges for rækker som starter i $n = 1$, men der er intet i beviset der ikke kan generaliseres til en vilkårlig start værdi

$f(x) = \frac{1}{x \log(x)}$ er en positiv, kontinuert og aftagende funktion på intervallet $[2, \infty)$. Vi får det uegentlige integrale ved brug af integration ved substitution [2, sætning 5.39] til at være

$$\begin{aligned} & \lim_{b \rightarrow \infty} \int_2^b \frac{1}{x \log(x)} dx \\ &= \lim_{b \rightarrow \infty} \int_{\log(2)}^{\log(b)} \frac{1}{x \cdot u} x du \\ &= \lim_{b \rightarrow \infty} \int_{\log(2)}^{\log(b)} \frac{1}{u} du \\ &= \lim_{b \rightarrow \infty} [\log(u)]_{\log(2)}^{\log(b)} \\ &= \lim_{b \rightarrow \infty} \log \log(b) - \log \log(2) = \infty \end{aligned}$$

Hvorfra vi kan konkludere at dette integrale divergerer, og dermed divergerer rækken $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{1}{n^2} - \frac{1}{n \log n}$.

c)

Ved at forkorte udtrykket i den absolutte række kan vi se at

$$\begin{aligned} & \sum_{n=1}^{\infty} \left| (-1)^n \frac{(n+c)^2 - (n-c)^2}{n} \right| \\ &= \sum_{n=1}^{\infty} \left| \frac{(n+c)^2 - (n-c)^2}{n} \right| \\ &= \sum_{n=1}^{\infty} \left| \frac{n^2 + c^2 + 2nc - n^2 - c^2 + 2nc}{n} \right| \\ &= \sum_{n=1}^{\infty} \left| \frac{4nc}{n} \right| \\ &= \sum_{n=1}^{\infty} |4c| \end{aligned}$$

Hvorfra vi kan se at den eneste tidspunkt denne række vil konvergere er for $c = 0$.

Opgave 2

Da rækken er alternerende kan vi bruge Leibniz' test [1, sætning 2.30] til at se rækken konvergerer, eftersom den absolutte talfølge er monoton aftagende og går mod 0.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{(-1)^{n+1}}{n(n+1)} \right| = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{1}{n(n+1)} \right| = 0$$

At den er monotont aftagende kommer fra at

$$\begin{aligned} \frac{1}{n(n+1)} &> \frac{1}{(n+1)(n+2)} \iff n(n+1) < (n+1)(n+2) \\ &\iff n^2 + n < n^2 + 3n + 2 \\ &\iff n < 3n + 2 \end{aligned}$$

Altså vil rækken konvergere og ved brug af observation 2.31[1] kan vi se at den vil konvergere mod $s \in [s_4, s_5]$, hvor s_4 og s_5 er de delsummer vi får af de først 4 og 5 led i rækken. De er givet ved

$$s_4 = \frac{1}{1 \cdot 2} - \frac{1}{2 \cdot 3} + \frac{1}{3 \cdot 4} - \frac{1}{4 \cdot 5} = \frac{11}{30}$$

$$s_5 = \frac{1}{1 \cdot 2} - \frac{1}{2 \cdot 3} + \frac{1}{3 \cdot 4} - \frac{1}{4 \cdot 5} + \frac{1}{5 \cdot 6} = \frac{4}{10}$$

Altså konvergerer den mod $s \in [\frac{3}{10}, \frac{4}{10}]$.

Opgave 3

a)

Ved brug af rodtesten [1, sætning 2.26] kan vi undersøge for hvilke $a, b > 0$ at rækken vil konvergere. Vi undersøger derfor følgende grænseværdi²

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\frac{n^{an+b}}{(an+b)^n}} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^{a+\frac{b}{n}}}{an+b} \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^{a-1} \cdot n^{\frac{b}{n}}}{a + \frac{b}{n}} = \frac{\lim_{n \rightarrow \infty} n^{a-1} \cdot n^{\frac{b}{n}}}{\lim_{n \rightarrow \infty} a + \frac{b}{n}} \\ &= \frac{\lim_{n \rightarrow \infty} n^{a-1} \cdot n^{\frac{b}{n}}}{\lim_{n \rightarrow \infty} a + \frac{b}{n}} = \frac{\lim_{n \rightarrow \infty} n^{a-1} \cdot n^{\frac{b}{n}}}{\lim_{n \rightarrow \infty} a + \frac{b}{n}} \\ &= \frac{\lim_{n \rightarrow \infty} n^{a-1} \cdot \lim_{n \rightarrow \infty} n^{\frac{b}{n}}}{a} = \frac{\lim_{n \rightarrow \infty} n^{a-1}}{a} \end{aligned}$$

Herfra kan vi konkludere at når $a < 1$ vil rækken konvergere mod 0 da $n^{a-1} \rightarrow 0$. Derudover når $a > 1$ vil rækken divergere mod ∞ . Altså kan vi konkludere at den original række vil konvergere for $a < 1$ og et vilkårligt b .

b)

Vi undersøger så tilfældet for $a = 1$, hvor rodtesten er inkonklusiv. Vi kan omskrive udtrykket og se at

$$\frac{n^{n+b}}{(n+b)^n} = \left(\frac{n \cdot n^{\frac{b}{n}}}{n+b} \right)^n = \left(\frac{n^{\frac{b}{n}}}{1 + \frac{b}{n}} \right)^n = \frac{n^b}{\left(1 + \frac{b}{n}\right)^n}$$

Undersøger man $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{b}{n}\right)^n$ vil man kunne få stærk inspiration fra eksempel 1.47 [1] og se at

$$\begin{aligned} \log \left(\left(1 + \frac{b}{n}\right)^n \right) &= n \cdot \log \left(1 + \frac{b}{n}\right) = \frac{\log \left(1 + \frac{b}{n}\right)}{\frac{1}{n}} \\ &= \frac{\log \left(\frac{\frac{1}{b} + \frac{1}{n}}{\frac{1}{b}}\right)}{\frac{1}{n}} = \frac{\log \left(\frac{\frac{1}{b} + \frac{1}{n}}{\frac{1}{b}}\right)}{\frac{1}{n}} = \frac{\log \left(\frac{1}{b} + \frac{1}{n}\right) - \log \left(\frac{1}{b}\right)}{\frac{1}{n}} \end{aligned}$$

Hvilket er en differenskvotient, som vi ved er $\log'(\frac{1}{b}) = b$ når $n \rightarrow \infty$. Altså kan vi konkludere at

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{b}{n}\right)^n &= \lim_{n \rightarrow \infty} \exp \left(\log \left(\left(1 + \frac{b}{n}\right)^n \right) \right) \\ &= \exp \left(\lim_{n \rightarrow \infty} \log \left(\left(1 + \frac{b}{n}\right)^n \right) \right) = \exp(b) \end{aligned}$$

²Der bliver brugt adskillige regneregler for grænseværdier, alle er fundet fra [2, kapitel 2.4]

Vi trækker her på kontinuitet af \exp og \log samt sætning 1.45 [1]. Vi kan hurtigt konkludere at både \exp og \log er kontinuerte funktioner i følgens elementer eftersom $(1 + \frac{b}{n})^n > 1$ for $b > 0$ hvor begge funktioner er kontinuerte.

Så til konklusion må vi have at følgen $\left\{ \frac{n^{n+b}}{(n+b)^n} \right\}_{n \in \mathbb{N}}$ er divergent uanset valget af $b > 0$, og da det er et nødvendigt kriteriere for en talrække at konvergere at følgen skal konvergere mod 0 [1, sætning 2.2] må det gælde at talrækken er divergent.

Opgave 4

Litteratur

- [1] H. Schlichtkrull S. Eilers, M. Christandl. *Analyse 1*. 5. udgave edition, 2023.
- [2] T. G. Madsen S. Eilers, E. Hansen. *Indledende Matematisk Analyse*. 12. udgave edition, 2021.